

Från
Region Västernorrland
Sundsvalls kommun
Ånge kommun
Timrå kommun
Härnösands kommun
Kramfors kommun
Sollefteå kommun
Örnsköldsviks kommun

Till
Arbetsförmedlingen – Generaldirektör Mikael Sjöberg
Arbetsmarknadsdepartementet – Arbetsmarknadsminister Ylva Johansson
Finansdepartementet – Civilminister Ardalán Shekarabi
SKL – Ordförande Lena Micko
Utbildningsdepartementet – Utbildningsminister Anna Ekström

Arbetsförmedlingens lokala närvaro i Västernorrland

Kommunerna i Västernorrland har nåtts av signaler om en förestående nedläggning av arbetsförmedlingskontor i Västernorrland. Arbetsförmedlingens lokala kontor är ett viktigt redskap för den nationella arbetsmarknadspolitiken och för våra kommuner. Därför vill vi med denna skrivelse uttrycka vår stora oro för arbetssökande nu och i framtiden och för kommunernas verksamhetsmässiga och ekonomiska utmaningar som detta medför.

Arbetsförmedlingen är den största förmedlaren av arbeten i Sverige. En viktig uppgift för Arbetsförmedlingen är att verka för att effektivt sammanföra dem som söker arbete med dem som söker arbetskraft. Ett annat ansvar myndigheten har är att prioritera stöd till personer som står långt från arbetsmarknaden. Arbetslösheten uppgick i januari till 7,0 % i landet, medan motsvarande siffra för Västernorrlands län var 8,7 %, med stora skillnader mellan kommunerna i länet. Andelen arbetslösa i utsatta grupper är hög i länet och som högst är det cirka 80 % av de arbetslösa som befinner sig i den gruppen.

Arbetsförmedlingen har de senaste åren omstrukturerat sin verksamhet och försämrat den lokala närvaron i Sveriges kommuner. Vi kommuner i Västernorrlands län vill genom denna skrivelse förmedla vilka konsekvenser en lokal frånvaro av Arbetsförmedlingen innebär för kommunerna och för den enskilde arbetslöse.

Kraftigt försämrade möjligheter till samverkan för minskad arbetslöshet

I kommunerna finns idag lokala överenskommelser om samverkan i insatser som leder till arbete för arbetslösa. Exempel på det är samverkan inom ramen för Delegationen unga till arbete samt lokala handlingsplaner för att minska arbetslöshet.

- Samverkansöverenskommelserna mellan myndighet och den enskilda kommunen med individfokus upphör att gälla vid nedläggning av lokala arbetsförmedlingskontor då de förutsätter lokal närvaro och lokal kännedom.
- Individuella handlingsplaner för individer i försörjningsstöd kommer inte att kunna konkretiseras i samverkande åtgärder på lokal nivå då de kräver personkännedom om behov och möjligheter för individen.

Risk för ökad eller oförändrad arbetslöshet

Personer i utsatta grupper har inte samma resurser att själva ta sig till lokalkontor i annan kommun och har inte samma möjligheter att använda sig av digitala tjänster hos Arbetsförmedlingen. Många i gruppen läser sfi eller har annan tidig insats för att öka sin anställningsbarhet. Att använda restid för personlig kontakt med handläggare riskerar att förlänga tid i arbetslöshet och förlänga studieinsatser. Lägg därtill att utbudet av kollektivtrafik kraftigt reducerar möjligheter till resande. De som finns i de utsatta grupperna är också de som har begränsade ekonomiska resurser. Många behöver också en personlig kontakt på grund av språksvårigheter.

- För att minska arbetslösheten krävs en god samverkan med näringslivet. Att lägga ned lokala kontor i kommunen innebär att kännedom om näringslivets behov, individernas behov och möjligheter minskar.
- Fler riskerar att bli utskrivna som arbetssökande och att inte kunna hantera de digitala tjänster som erbjuds vilket riskerar öka andelen arbetslösa i kommunerna med ökade kostnader för försörjningsstöd som följd.

Risk för att ansvaret för arbetslösa går från stat till kommunerna

Omstruktureringen av Arbetsförmedlingens tjänster och lokalisering sker snabbt. Omställningen sker så snabbt att omställningsproblem blir uppenbara, vilket är bekymmersamt för kommuner i ekonomisk sårbarhet.

- Det finns en uppenbar risk att andelen i försörjningsstöd ökar i kommunerna då lokalkontor inte finns inom kommunen.
- Det finns en uppenbar risk att kommunen går in och erbjuder service såsom kompletterande insatser för nyanlända i etableringen och andra arbetssökande. Trots att de borde ingå i den basservice AF ska ge.
- Kommuner startar redan idag mottagningar för att ge service som saknas där AF inte finns närvarande.
- Det blir logistiska utmaningar när kontor saknas. Det finns kommuner som idag skjutsar nyanlända till AF.
- Basservicen som Arbetsförmedlingen ska ge faller över på kommunernas ansvar.

Urholkad utlokalisering av statliga arbeten

Förslaget till nedläggning av arbetsförmedlingens kontor står i direkt motsatsförhållande till den landsbygdspolitik som eftersträvar att utlokalisera statliga arbeten i Sveriges kommuner. En nedläggning av lokalkontor innebär att statliga arbetstillfällen tas bort från en region som har haft de största nedläggningarna av statlig verksamhet under de senaste åren, samtidigt som antalet statliga tjänster i Stockholmsregionen ökat påtagligt i omfattning under motsvarande period.

Sammanfattande slutsatser

Sammantaget medför en omfattande nedläggning av Arbetsförmedlingens kontor i Västernorrland kraftigt försämrade samverkansmöjligheter mellan statliga instanser och kommunerna för att minska arbetslösheten. Det medför kraftiga kostnadsökningar för kommunen och inte minst försämrade förutsättningar för arbetssökande att hitta ett arbete och möjligheter till egen försörjning. Det i sin tur leder till att statens ansvar för arbetsmarknaden och individens rätt till arbete och försörjning förskjuts till kommunerna med en betydande kostnadsökning som följd. Kommunerna i Västernorrland motsätter sig förändringen och bedömer att det motverkar syftet med nationell och lokal arbetsmarknadspolitik samt den landsbygdspolitik som avser att göra det möjligt för hela Sverige att leva.

Glenn Nordlund (S), Regionstyrelsens ordförande i Västernorrland
Andreas Sjölander (S), Kommunstyrelsens ordförande i Härnösand
Jan Sahlén (S), Kommunstyrelsens ordförande i Kramfors
Johan Andersson (C), Kommunstyrelsens ordförande i Sollefteå
Peder Björk (S), Kommunstyrelsens ordförande i Sundsvall
Sten-Ove Danielsson (S), Kommunstyrelsens ordförande i Ånge
Per Nylén (S), Kommunstyrelsens ordförande i Örnsköldsvik
Stefan Dalin (S), Kommunstyrelsens ordförande i Timrå